gang te hebben tot die plaats, ofwel omdat ze er toegelaten zijn zonder individueel te zijn uitgenodigd.

Deze definiëring beoogt juridische duidelijkheid te verschaffen omtrent de draagwijdte van het in deze wet vaak gebruikte begrip. Dit begrip heeft immers in het licht van deze wet een specifieke betekenis. De beheerder is niet noodzakelijk de eigenaar, maar bijvoorbeeld de huurder van een zaal. Met 'personen die er werkzaam zijn' worden niet uitsluitend werknemers van de betrokken onderneming bedoeld maar tevens deze van bijvoorbeeld onderaannemers of personen die er herstellingswerken uitvoeren. Zo wordt een winkelgalerij die voor het publiek gesloten is, maar waar individuele winkeliers en een schoonmaakploeg nog toegang hebben, in de zin van de wet beschouwd als een niet voor publiek toegankelijke plaats.

Andere plaatsen dan deze waar uitsluitend de beheerder of personen die er werkzaamheden uitvoeren toegang hebben, worden in twee gevallen geacht 'publiek toegankelijk' te zijn. Dit kan vooreerst omdat bepaalde derden ze gewoonlijk geacht worden te betreden. Dit is bijvoorbeeld het geval met de bedrijfsparking die gebruikt wordt door klanten of leveranciers van een onderneming of nog de wachtplaats voor de patiënten in een ziekenhuis. Het feit dat patiënten zich in een ziekenhuis voorafgaandelijk inschrijven, maakt een wachtlokaal niet minder voor het publiek toegankelijk. Hetzelfde geldt voor een parkeerplaats, waarvan de toegang met een afsluiting wordt bediend. Deze optie wil mogelijke misbruiken uitsluiten.
Een plaats kan eveneens voor het 'publiek toegankelijk' zijn doordat er derden toegang hebben zonder er op een geïndividualiseerde wijze te zijn uitgenodigd. Een voorbeeld hiervan zijn bezoekers aan een discotheek.

Het gebruik van toegangsbewijzen of –geld op zich maakt een plaats niet minder 'publiek toegankelijk': zolang eenieder zich een toegangsbewijs kan aanschaffen of door betaling van inkomgeld wordt binnengelaten is er sprake van 'publieke toegankelijkheid'. Opdat de wet niet al te gemakkelijk zou kunnen worden omzeild, worden zelfs plaatsen waar wordt voorzien in een formele organisatie van lidmaatschap, terwijl een breed publiek dat zich toegang wenst te verschaffen tot de gelegenheid lid kan worden van deze zogenaamde vereniging, ook beschouwd als 'publiek toegankelijke plaatsen'.

De politieke geografie van de publieke ruimte en de rol van de politie

Over criminalisering en sanctionering van overlast, het privatiseren van de publieke ruimte, het verspreiden van 'vervelende vliegen' en het invoeren van plaatsverboden

Prof. Paul Ponsaers[1]

1. Inleiding

De publieke ruimte bevat die plaatsen waar mensen zich vrij kunnen bewegen. De publieke ruimte behoort aan de burger, de toegang ertoe is vrij voor iedereen en de interactie gebeurt er tussen gelijkwaardige en meestal onbekende personen. Het publieke domein, de straat dus, de markten, parken en pleinen en openbare voorzieningen zoals stations en postkantoren, zijn bij uitstek plekken waar je met vreemden, onbekenden omgaat. De publieke ruimte draagt oneindig veel potentiële ervaringen in zich. Ze biedt opportuniteiten, veel meer dan dat ze dreigingen en onveiligheid inhoudt (Van den Herrewegen, 2008). Er valt heel wat plezier te beleven en mogelijkheden tot communicatie. Het is een theater, een schouwburg, van sociale verbanden. En uiteindelijk is het de plaats voor actief burgerschap, de plaats om eventueel protest te laten weerklinken, omdat men door anderen gehoord wil worden. Kortom: de straat maakt vrij en is in essentie gekenmerkt door diversiteit, van wisselende minder- en meerderheden.

[1] Hoogleraar verbonden aan de Vakgroep Strafrecht en Criminologie van de Universteit Gent, promotor van de Associatie Onderzoeksgroep "Governance of Security".

De vrijheid die ieder van ons heeft in de publieke ruimte wordt echter noodzakelijk ingeperkt door het respect voor de vrijheid van elke andere burger. Je moet immers steeds voor ogen houden dat ook anderen van die ruimte gebruik moeten (kunnen) maken. Dat vergt haast per definitie een open geest en een flexibel gedrag, maar ook een aantal essentiële regels. Lyn Lofland (2006) vermeldt in dit verband enkele principes voor goed openbaar gedrag zoals ten eerste coöperatieve beweeglijkheid: zodat iedereen zich kan verplaatsen; ten tweede beschaafde onopvallendheid: een zekere discretie en beleefdheid; ten derde actief toeschouwer en toehoorder willen zijn: interesse betonen, aandacht en alertheid vertonen; ten vierde ingehouden behulpzaamheid: zorg voor de ander; en ten vijfde tolerantie tegenover diversiteit, m.a.w. vrij van vooroordelen. Er bestaan dus wel degelijk omgangsregels in het sociale verkeer die *respectvol* kunnen en dienen toegepast te worden. Het gebruik van de publieke ruimte impliceert actieve participatie in een gereguleerd sociaal verkeer.

Het is hier dat informele vormen van sociale controle hun betekenis krijgen. In een lange termijn analyse wijst Spierenburg (2007) erop dat informele vormen van sociale controle op buurtniveau zijn afgenomen. Hij stelt vast dat in de 16de en 17de eeuw informele en semi-formele vormen van sociale controle nog nadrukkelijk aanwezig waren, meestal gesanctioneerd door middel van vermaak, roddel en bespotting. Hij benadrukt echter dat deze vormen van informele sociale controle nauwelijks verband hielden met criminaliteit, maar eerder met het reguleren van het sociaal verkeer, met het naleven van de *omgangsregels* in de publieke ruimte. Mensen waren het gewend dat omwonenden een actieve bemoeienis hadden met elkaars doen en laten. Het eergevoel, de reputatie van alle respectabele dorps- en buurtgenoten samen vormde een collectief goed, dat bescherming behoefde, zo stelt Spierenburg vast.

Meestal wordt aangenomen dat met de industrialisatie de interne sociale controle in lokale gemeenschappen afnam. Spierenburg argumenteert echter, zich baserend op verschillende historische studies, dat dat proces pas later inzette. Roddel en spot vormden nog lange tijd de middelen waarmee dorpsgenoten elkaar terechtwezen. Het is volgens hem pas met de Tweede Wereldoorlog dat intensieve vormen van lokale sociale controle uitgesproken verdwenen. Hij wijst erop dat hiermee ook de handhaving inkalfde van een breder normenstelsel dan deze van de loutere criminaliteitsbestrijding. Wie herinnert zich nog de bordjes in de publieke parken in een wat verder verleden: "Dit plantsoen staat onder de hoge bescherming van het publiek"?

Het is dat laatste dat na WOII voorwerp werd van toenemende staatsbemoeienis en formalisering. Het is het domein van de lokale *politie* bij uitstek geworden ten tijde van de opkomst van het thema van de zogn. "kleine, veelvoorkomende criminaliteit" in de 80-er jaren. Toen Hein Roethof in 1984 het tussentijds rapport neerlegde van de Commissie Kleine Criminaliteit was de dominante beleidstheorie in Nederland (welke ook in ons land flink wat opgeld maakte) dat diverse vormen van informele sociale controle verdwenen waren (waarbij gedacht werd aan concierges in woonblokken, tramconducteurs edm.) en dat deze leemte diende opgevangen te worden door een goed partnership tussen politie en de bevolking, en dat hiermee de toenemende kleine criminaliteit zou kunnen gekeerd worden (Commissie Kleine Criminaliteit, 1986). Afgezien van de vraag of deze stelling correct was bleef hiermee de vraag onbeantwoord waardoor de verschrompeling van de informele sociale controle op dat bredere normenstelsel dan de loutere criminaliteitsbestrijding zou ingevuld dienen te worden. Immers, lang niet alle gedragingen die dit normenstelsel overschrijden en die gesteld worden in de publieke ruimte, zijn terug te brengen tot formeel strafbaar gesteld gedrag, welke door middel van "policing" kunnen worden teruggedrongen.

Deze vraagstelling gaat in grote mate terug op het centrale vraagstuk dat Ferdinand Tönnies veel eerder heeft uitgewerkt in zijn werk "Gemeinschaft und Gesellschaft" (Tönnies, 1935). Volgens hem wordt het sociaal verkeer in een "Gemeinschaft" (gemeenschap, community) beheerst door gedeelde morele codes mbt. het aangepaste gedrag van leden ten aanzien van elkaar en van de gemeenschap in haar globaliteit. Volgens Tönnies is in een dergelijke samenlevingsvorm zelden behoefte aan externe sociale controle. In een "Gesellschaft" bestaat echter niet langer hetzelfde niveau van gedeelde moraal, handelen individuen uit eigenbelang en is het risico op conflict groot, waardoor dan weer de nood aan externe sociale controle groeit. Dat deed Durkheim in zijn "The Division of Labour in Society" (Durkheim, 1947) schrijven dat "Gesellschaft" dient gezien te worden als "een progressieve ontwikkeling van het individualisme, waarvan de verbrokkelende effecten *tijdelijk* kunnen voorkomen worden door middel van artificiële middelen die de staat aanwendt, en dat het dus essentieel gaat om een mechanisch aggregaat". Beide klassieke denkers gaan er dus vanuit dat lokale samenlevingen evolueren van een eerder gesloten en homogene vorm naar een open en heterogenere vorm. Conflicten zijn inherent verbonden aan deze meer complexe samenlevingsvormen en kunnen onmogelijk duurzaam worden opgelost door staatstussenkomst, in casu door de politie.

De vraag die we in deze bijdrage wensen te beantwoorden is: Welke politieke geografie van de publieke ruimte dan wel precies gevoerd wordt in onze laatmoderne samenleving, of -om het eenvoudiger te stellen- welke wijzen van aanpak (of strategieën) worden ontwikkeld in onze lokale laatmoderne samenlevingen om hogervermeld breed normenstelsel in de publieke ruimte te handhaven. Uiteraard stellen we ons hierbij de vraag welke de rol van de politie hierbij dan is.

2. Welkom in de publieke ruimte

Indien we ons richten op de beeldvorming die vandaag dominant is, lijkt de kernvraag omtrent de publieke ruimte in essentie terug te brengen tot de vraag: *Zijn jongeren welkom in het centrum van de stad?* (Crawford, 2006).

Inderdaad, in grote mate focust het vraagstuk dat ons hier bezighoudt zich op het stadscentrum. Het centrum van de stad wordt gezien als de plaats bij uitstek waar de problemen condenseren en concentreren in de publieke ruimte (Goeminne et al, 2003). Het stadscentrum is vanuit dit oogpunt een plaats die grote ambiguïteit oproept. Door de monofunctionaliteit van onze stedelijke centra, welke quasi uitsluitend gericht zijn op consumptie, vormt het stadscentrum *enerzijds* een uitnodiging -een etalage- voor de meerderheid van mensen die zich precies richten op dit consumptief gedrag. Het zijn zij die naar het stadscentrum willen én daar ook welkom zijn.

Dit monofunctioneel consumptief karakter wordt in grote mate nog benadrukt door het feit dat de woonfunctie van de stedelijke centra in grote mate inkromp ten gevolge van de stadsvlucht doorheen afgelopen decennia. Mensen als gebruikers van het stedelijk centrum komen en gaan volgens het ritme van het consumptiepatroon, als het ware met het openen en sluiten van de winkelbuurten. Dit brengt overigens met zich mee dat de publieke ruimte in het stadscentrum niet het reisdoel van de consument op zich is. Hij/zij gebruikt de publieke ruimte essentieel als verplaatsingsmiddel om zich naar zijn/haar consumptieve bestemming (de shoppingmall, de bioscoop, de uitgangsbuurt,...) te begeven. Mobiliteit en bereikbaarheid is hét kernvraagstuk van onze stedelijke centra geworden. Parkings onder de grote markten en centrale terminals van bus- en tramlijnen, centrale trein- en metrostations zijn er de sprekende getuigen van.

Anderzijds wordt inderdaad in deze context ook ingezoomd op jongeren en hun gedrag (Fielding & Innes, 2006). Het zijn zij die die door de meerderheid

beschouwd worden als diegenen die het breed maatschappelijk normenstelsel *on*voldoende geïnterioriseerd hebben, veelvuldig overtreden en daardoor de regulatie van de publieke ruimte, en vooral dan weer in de stedelijke centra, hinderen. In essentie gaat het om "slechte" consumenten, die gewoonlijk over onvoldoende financiële middelen beschikken om als (financieel) "vol" en "interessant" aanzien te worden. Het is wellicht niet louter toeval dat vandaag in Britse shoppingmalls jongeren in sommige gevallen slechts toegang verleend wordt als ze kunnen bewijzen *dat ze geld bij zich hebben*.

Voor veel jongeren is de publieke ruimte niet enkel een middel tot verplaatsing, maar ook een eindbestemming, een plaats waar men elkaar kan ontmoeten. Diegenen die de publieke ruimte als zodanig gebruiken riskeren "hangjongeren" genoemd te worden. Voor jongeren is het stadscentrum de ultieme ontmoetingsplaats, de sleutellocatie. Niet enkel omdat het er aangenaam toeven is, maar tevens omdat er veel publieke ruimte is waar zij zich *veilig* voelen.

Martin Innes (2005) beklemtoont in zijn conceptualisering van "Reassurance Policing" sterk de gedachte van "risicosignalen". Zijn analyse is gebaseerd op de subjectieve problematiek inzake onveiligheidsgevoelens. Hij vertrekt hierbij van de vaststelling dat onveiligheidsgevoelens dikwijls eerder dienen begrepen te worden als angst voor wanorde ("fear of disorder"). Hij baseert zich hierbij op de resultaten die voortkomen uit de British Crime Survey (Wood, 2004). Hieruit bleek dat drie-vierde van de respondenten de mening was toegedaan dat anti-sociaal gedrag "een heel groot" probleem vormde en velen drukten de mening uit dat dit soort gedrag sterk toenam. Jongeren werden meestal aangeduid als de veroorzakers van de problemen en vaak werd vandalisme als belangrijkste probleem genoemd.

Deze vaststelling staat overigens in sterk contrast met de vaststelling dat de objectief geregistreerde criminaliteit in de UK significant daalde of minstens stabiliseerde. Innes vraagt zich dan ook af waarom in een periode waarin algemeen aanvaard wordt dat er zich een reële afname van victimizering voordoet, meer mensen bekommerd zijn om fysieke en sociale "disorder", veroorzaakt door jongeren. Wellicht ligt het antwoord precies in het verschil tussen het geformaliseerd strafrecht enerzijds en het breed maatschappelijk normenstelsel waarover Spierenburg het had anderzijds.

Om een antwoord te formuleren op deze vraag voerde hij een grootschalig onderzoek in de UK door in het kader van het "National Reassurance Policing

Programme"[2]. Uit dit onderzoek bleek dat mensen vooral hun gedrag afstemmen op percepties van mogelijke risico's. Wanneer in algemene zin gevraagd werd de "disorder"-fenomenen te rangschikken bleek het sterkste signaal "rondhangende en luidruchtige jongeren" te zijn, vooral omdat zij "eigendom zouden vernielen". Indien deze vraag werd gesteld aan de jongeren zelf identificeerden zij "andere groepen van jongeren" als veroorzakers van overlast, ditmaal vooral omwille van "bedreigingen en geweld". Verdergaande analyse maakte duidelijk dat de sterke signaalwaarde van "jongeren" vooral verband hield met het gebrek aan homogeniteit in de activiteiten van jongeren en dus hun grote diversiteit in bezigheden. Om het kernachtig te zeggen: jongeren worden als té *on*voorspelbaar "gelezen". Kortom, de impliciete boodschap luidt: doe zoals iedereen en... consumeer.

3. Strategieën van politieke geografie

In de stedelijke geografie zien we vandaag diverse strategieën van politieke geografie ontstaan die als reactie op dit dominant beeld kunnen begrepen worden. Zonder exhaustief te zijn hebben we er vier onderscheiden, met name: (1) criminalisering en sanctionering; (2) privatisering; (3) verspreiding en (4) uitsluiting. We behandelen elk van deze strategieën achtereenvolgens.

3.1. Criminalisering en sanctionering

Hier staat ons immers vooral de nieuwe regelgeving voor ogen met betrekking tot de zgn. "Gemeentelijke Administratieve Sancties" (GAS). Het gaat hier in grote mate om het *formaliseren* van vormen van informele sociale controle, tenminste daar waar het gaat om het invoeren van nieuwe strafbaarstellingen ten aanzien van specifieke vormen van sociaal onaangepast gedrag. Hoewel we hierbij moeten vermelden dat de wetgeving in bepaalde mate ook gericht is op de bestuurlijke afhandeling van reeds bestaande illegalismen, laat deze wet tevens toe allerhande gedragingen die als "overlast" zouden kunnen worden begrepen en zouden kunnen veroorzaken strafbaar te stellen en te sanctioneren via de GAS-regelgeving. Volgens de wetgever was het nodig bepaalde gedragingen of fenomenen, die voorheen geen overtreding van de

[2] Een 300-tal diepte-interviews werden doorgevoerd bij personen die in 16 verschillende streken woonden in de UK. Tijdens de interviews werd gevraagd naar hun ervaringen met criminaliteit, overlast, politie en sociale controle in de eigen woonbuurt én erbuiten.

strafwet inhielden (zoals hinder door het "rondhangen van jongeren"), nu wel strafbaar te stellen.

Het gaat hier om gemeentelijke verordeningen en in die zin is de strategie verre van nieuw, ons land kent immers al lange tijd de mogelijkheid tot het uitvaardigen van gemeentelijke politieverordeningen. Hierbij dient eraan herinnerd te worden dat deze politieverordeningen (op basis waarvan ingegrepen kon worden) in vele gevallen echter zo erg verouderd waren dat ze amper nog konden worden toegepast (Van Heddeghem, 2006). Hetgeen evenwel nieuw is, is de aanpak ervan via administratieve sancties. Het gaat meer specifiek om: het opleggen van administratieve geldboetes, met een maximum van 250,- ; de administratieve schorsing van een door de gemeente afgeleverde toelating of vergunning; de administratieve intrekking van een door de gemeente afgeleverde toelating of vergunning; en de tijdelijke of definitieve administratieve sluiting van een inrichting.

Het is hier niet de plaats om uitvoerig in te gaan op de wettelijke *formalisering* die deze strategie (moeizaam) heeft gekregen (Devroe, 2003). Hiervoor verwijzen we naar andere bijdragen die op dit vlak intussen zijn verschenen (Schuermans, 2005). Hier is het ons er in eerste instantie om te doen de achterliggende logica van deze strategie van politieke geografie te achterhalen.

In essentie gaat het er om bepaalde gedragswijzen -die voorheen tot het hogergeschetste brede normenstelsel in de publieke ruimte behoorden, en die voorheen uitdrukkelijk voorwerp waren van informele controle- nu via een geformaliseerde regeling van criminalisering en sanctionering gelijkgeschakeld worden met ander formeel strafbaar gesteld gedrag. In deze zin gaat het om een vorm van "netwidening", om een vorm van bijkomende formele criminalisering en sanctionering.

De vaststelling van overtredingen en inbreuken die via de GAS-regeling administratief afgehandeld kunnen worden, gebeurt in grote mate door politieambtenaren, weze het dat ook andere "actoren van formele sociale controle" hiervoor ingezet kunnen worden. Het aantal politieagenten dat voor deze taak aangeduid wordt, varieert blijkbaar van gemeente tot gemeente, van stad tot stad (Ponsaers, Vander Beken, 2008). Er ontstaat als het ware een vorm van "parochiale justitie", welke een situationele aanpak "op maat" moet faciliteren en plaatsgebonden kan zijn.

3.2. *Privatisering*

Tussen de zgn. publieke ruimtes en de zgn. private ruimtes hebben zich nieuwe gemengde (semi-private of semi-publieke) ruimtes ontwikkeld. Postmoderne samenlevingen contractualiseren meer en meer de regulering, de controle en de supervisie van ruimtes die toegankelijk zijn voor het publiek tegen bepaalde voorwaarden. Het worden aldus private plaatsen die publiek ontvangen. De contractuele voorwaarden worden meer dan ooit tevoren bepaald door private marktvoorwaarden, niet langer door openbare overheden. Het individu dat een voetbalveld, een dancing, een winkel of een warenhuis, een bewaakte parking, ... betreedt, onderwerpt zichzelf aan de private huishoudelijke regels, en niet langer aan de openbare wettelijke regels.

In deze context betekent dat onderwerping aan de regels van het privé-contract tussen de eigenaar en de bezoeker. Of beter uitgedrukt: de ruimte waarin men zich bevindt wordt op zichzelf voorwerp van consumptief gedrag, als het ware het tegengestelde van hetgeen we klassiek aanduiden als publieke ruimte. Indien je je niet onderwerpt aan de huishoudelijke regels, met eventueel inbegrip van de inkomprijs, dan kom je er niet in. "Contracting by consent", of vrijwillige onderwerping aan de private contractregels, zo wordt het in de literatuur beschreven.

Deze gemengde ruimtes, die toegankelijk zijn voor het publiek, maar geregulleerd worden door middel van private regels, hebben hun eigen private bewaking en hun eigen private controle- en veiligheidsmiddelen ontwikkeld. De aanvaarding van deze middelen maakt deel uit van het spel. Indien je je niet onderwerpt aan de massieve invasie van private regulering van deze gemengde ruimtes, kom je er niet in. Het formele richtsnoer is duidelijk: binnenkomen is een vrijwillige keuze van de bezoeker, die niet gedwongen wordt om binnen te gaan. Eens hij de ruimte betreedt onderschrijft hij de termen van het private contract. Sociale uit- of insluiting wordt in toenemende mate een door de markt gedetermineerd fenomeen, een functie van de niet onderhandelde, eenzijdige abstracte private norm. Informele sociale controle wordt vervangen door stewards, die bevoegd zijn om fouilles uit te voeren, portiers die uw identiteit controleren, private bewakers die videobeelden van u maken, ... Wanneer je daar niet mee kunt leven kom je er niet in. Zo eenvoudig werkt privatisering.

De concrete inhoud van het contract blijft zeer impliciet, onbekend voor degene die wenst binnen te komen, hij hoeft zich enkel te onderwerpen aan het

discretionaire gedrag van de vertegenwoordigers van de private eigenaar. De positie van de openbare politie wordt onduidelijk in deze context. Naarmate deze gemengde zones zich uitbreiden en de erosie van de publieke ruimte zich verder zet, trekt de politie zichzelf meer terug op het eenvoudige domein van de straat, daarbij meer en meer de semi-private en semi-publieke ruimtes overlatend aan de private sector. Enkel wanneer private regulatoren geconfronteerd worden met problemen die ze niet kunnen oplossen wordt de openbare politie erbij geroepen om hun legaal geweldsmonopolie te hanteren. Massaal privaat eigendom duwt vanuit hun versterkte burchten gewoon op de knop om de politie op te roepen, volgens eigen goeddunken, overeenkomstig het eigen oordeel.

Een nieuwe vorm van re-activiteit komt hierdoor tot stand. Datgene dat Shearing en Stenning (1992) omschreven als een partnerschip tussen publieke en private politie, als een vorm van "netwidening", dient eerder begrepen te worden als een verplaatsing van het machtscentrum. Veiligheid wordt niet langer beschouwd als politiek thema, maar als een technisch-economisch fenomeen. We kunnen spreken van de onderwerping van de "veiligheid" aan marktmechanismes (1994). Veiligheid wordt op de markt verkocht aan prijzen die gedirigeerd worden door het spel van vraag en aanbod.

Door de taakverdeling tussen de politie (de openbare weg, de straat) en andere actoren (de private ruimte) wordt de private sector voorzien van een groeiende economische en kwantitatieve dominantie, of suprematie. Hoe schaarser de publieke ruimte wordt, hoe meer individuen zich dreigen te onderwerpen aan morele codes die de private sfeer reguleren. Als de private sector de openbare politie steeds verder weg drukt, hoe kan de openbare politiemacht dan dit verloren terrein opnieuw betreden zonder het recht op privacy geweld aan te doen? Hoe kan de politie op een legitieme manier optreden wanneer het private contract steeds maar aan belang wint ten nadele van het sociale contract tussen overheid en burgers? Hoe kan politie burgerrechten beschermen wanneer diezelfde burgers zichzelf vrijwillig onderwerpen aan een vermindering van hun rechten? En ultiem: hoe kan de publieke ruimte haar essentiële politieke functie behouden, met name de plaats waar men protest kan uiten, wanneer de publieke ruimte alsmaar verder verschrompelt en voor het overige gesmoord wordt door de reguleringsregels binnen de private sfeer?